

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Eduskunnan ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

VIITE HE 104/2021 vp

ASIA **Kirjallinen asiantuntijalausunto liittyen hallituksen esitykseen: 104/2021 vp
Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Sallan kansallispuistosta**

Eduskunnan ympäristövaliokunta on pyytänyt opetus- ja kulttuuriministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa asiakohdassa mainitusta hallituksen esityksestä.

Pyydettyinä lausuntonaan opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa seuraavaa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö korosti lausunnossaan Sallatunturin alueen kulttuuriperinnön merkitystä. Metsähallitus ja Lapin maakuntamuseo esittivät lausunnoissaan kulttuuriperinnön suojelun lisäämistä lain 1 §:än. Hallituksen esityksessä katsotaan, että kulttuuriperintö ja kulttuuriympäristöjen vaaliminen ovat osa kaikkien kansallispuistojen hoitoa ja otetaan siten huomioon hoito- ja käyttösuunnitelmassa, joten sen kirjaaminen perustamispykälään ei ole ollut tarpeellista. Opetus- ja kulttuuriministeriö pitäisi kirjaamista kuitenkin perusteltuna. Sallatunturin alueen ainutlaatuiset kulttuuriympäristöt ja perinteiset kyläyhteisöt pitävät sisällään monipuolista perintöä ja historiaa sekä ilmentävät nykykulttuuria.

Opetus- ja kulttuuriministeriö kiinnittää huomiota Museoviraston lausuntoon hallituksen esityksestä. Museovirasto katsoo lausunnossaan, että kansallispuistostatus lisäisi alueen vetovoimaa luonto- ja kulttuurimatkailukohteena sekä loisi uusia mahdollisuuksia kestäväälle matkailun yritystoiminnalle. Museovirasto pitää erinomaisena, että kulttuuriperintö on nostettu luontoarvojen rinnalle kansallispuistoajatuksen keskiöön. Nyt perusteilla olevan kansallispuiston alueelta puuttuu ajantasainen ja systemaattinen kulttuuriperintöinventointi. Museoviraston näkemyksen mukaan suunnitteilla olevan kansallispuiston alueella tulee tehdä kulttuuriperintöinventointi, joka käsittää sekä arkeologiset kohteet että rakennetun kulttuuriperinnön. Inventoinnin avulla kerättävä tieto luo hyvät edellytykset sekä kulttuuriperinnön suojelulle, että sen hyödyntämiselle kestävän matkailun tarpeisiin. Museovirasto pitää kansallispuiston perustamista hyvin myönteisenä asiana.

Hallituksen esityksessä korostetaan matkailun kasvua Sallatunturin alueella. Ympäristövastuun ohella tärkeä on sosio-taloudellinen ja kulttuurinen vastuu ja kantokyky, mikä tulisi näkyä matkailua kehitettäessä. Huomiota tulee kiinnittää itse kansallispuistoalueen, mutta myös sitä ympäröivän luonnon- ja kulttuuriympäristöjen sekä paikallisyhteisöjen kykyyn ottaa vastaan kasvavaa vierailijamäärää, mikä on edellytys myös vetovoiman säilymiselle. Pitkäjänteinen kehittäminen niin ekologisten, kulttuuristen kuin sosio-taloudellisten erityispiirteiden näkökulmasta varmistaa alueen

luonnon- ja kulttuuriympäristön vierailukestävyyden. Paikallisuus, paikallinen kulttuuri sekä lähituotteiden ja -palvelujen valinta matkailussa luovat kulttuurista ja sosio-taloudellista hyvinvointia talousalueelle. Sallassa on melko tuore ja hyvä kestävän matkailun strategia, joka antanee hyvän viitekehyksen kestävän matkailun kehittämiseksi.

Kansliapäällikkö

Anita Lehtikoinen

Neuvotteleva virkamies

Merja Niemi